

se je prelevil kar na mah v vladarja in generala. V njegovo srce se je ugnedilo sovraštvo, pohlep po vladanju ter slavi.

Iz Medine je začel Mohamed sveto vojno. Neko razodetje mu je pošepnilo: »Lotite se z orožjem poganov, ujamite jih, oblegajte jih, povsod jih izsledite!«

Kako je razširjal Mohamed svoj nauk z ognjem ter mečem, o tem se bomo pogovorili prihodnjč.

Novi katoliški mučeniki na Kitajskem. Škofa Versiglijo, patra Caravacija in tri krščanske kitajske sestre, katere so zajeli 26. februarja 1930 ro-

parji, so našli umorjene. Bili so napadeni ob priliki potovanja po reki na severnem Kitajskem. Roparji so hoteli odvesti sestre, a so zadeli na odločen odpor pri duhovnikih. Zločinci so oropali svečenike, zažgali ladjo in ujetnike so odgnali seboj v hribe. Več duhovnikov se je podalo v gorovje, da bi izposlovali osvoboditev jetnikov, pa so prišli prepozno in so našli le še mrtva trupla. Škof Versiglia je bil rodom iz Milana in je deloval 23 let na Kitajskem kot misijonar. Italijanski poslanik v Pekingu je ugovarjal radi umorov pri kitajski vladi in obvestil o roparskem napadu brzojavno svojo vlado v Rimu.

in varuje ne samo belo temveč tudi barvano perilo. Pa tudi za volno in svilo je idealno sredstvo za pranje

122-I

razstrelila. Ako bi se to izvršilo, potem bi se obrnil takozvani »toplí moraki tok« v zapadnejšo smer in to bi imele upliv na podnebje zapadne Grönlandije in Kanade. V najnovjšem času se ukvarjajo z načrti, kako bi s skupinami ledolomilcev utrli po ledu pot do najbolj severnih pokrajin. Trdijo, če bi bil led stalno predrt, bi te brazde uplivalo na izhlapevanje mrzlih valov, ki se valijo po svetu od severa. — Kakor razvidno iz povedanega, je tudi najbolj moderni človek brez vsake moči napram vremenu, o kakem človeškem uplivu na podnebje pa ni nič govora!

Najnovjša in največja podmornica. Nemci, Angleži in Amerikanci se kosajo med seboj, kako bi si priborili prvo mesto glede letal in zračnih ladij. Sedaj so Angleži posestniki največje zračne ladje. Med tem, ko so se borili zgoraj omenjeni za prvenstvo v zraku, so zgradili Francozi čisto na tihem največjo podmornico, ki je že predana francoski vojni mornarici in je prestala z uspehom poskušnjo vožnjo. Očividci trdijo, da je ta podmorni velikan pravo čudo moderne tehnike. Začeli so z gradnjo leta 1926 in so rabili do dogotovitve 2 leti. Prvotno je bilo sklenjeno, spustiti v morje dve taki podmornici, a so zmagali Francozi komaj stroške za eno, ki znašajo 1 milijon funtov šterlingov. Na podmornici ima prostora posadka 150 mož, dolga je ladja 160 m, široka 30 m ter oborožena z najbolj modernimi kanoni, ki so tajstveni izum povojne dobe. Podmorni orjak se giblje z največjo brzino v globčini 40 m in lahko prevozi, ne da bi kje pristal, 20.000 km. Obseg cele zemlje znaša 40.000 km in ta francoska podmornica lahko prevozi v neprestanem teku polovico zemeljskega obsega.

Dežela votlin. Francoski raziskovalec Paul Lucas je odkril leta 1705 kul-

NOVICE

Smrt v kopalni banji. V nedeljo, dne 9. marca se je zgodila v hotelu »Mariborski dvor« nesreča, ki je zahtevala smrt mladega strojnega inženerja Milana Kremžar. Popoldne se je podal inženjer v kopalno sobo v hotelu. Kmalu za tem je bilo slišati iz sobe močan šum, ki je opozoril na izrednost hotelskega nastavljenca. Pogledal je v kopalno sobo in je zagledal Kremžarja nagnjenega preko banje z glavo v vodo. Ko ga je zravnal, je bil inženjer že mrtev. Nesreča se je zgodila radi tega, ker je eksplodirala plinska peč, s katero kurijo kopalnice. Plin je omamil inženerja in v nezavesti je padel z glavo v banjo in utonil.

Mrtvega novorojenčka so našli. V sredo 5. marca so našli pri snaženju poljčanskega šolarskega vlaka na glavnem kolodvoru v Mariboru pod klopjo omot. Ko so razvili omotani predmet, se je prikazal mrtev novorojenček ženskega spola, ki je tehtal 4 kg. Na najdenčku ni bilo nikakih znakov nasilja in je morala nastopiti smrt takoj po rojstvu. Sodišče išče brezsrčno mater.

Zepet žalestna bilanca fantovske podivjanosti. Nočni napadalci iz Grušove pri Mariboru so obdelali s šestimi zabodljaji z nožem 25letnega viničarskega sina Jožefa Straussa. Straussovo stanje je zelo resnega značaja. — V Jareninskem dolu je dobil posestniški sin Lučovik Golob sunek z nožem v trebuh, da so mu izstopila čreva. V obeh slučajih gre za fantovsko podivjanost, ki je bila v pustnih dneh podžgana še s preobilnim alkoholom.

Požar povzročil ogromno škodo. Lepo vas Hajdoše pri Ptujju je obiskal v noči od 6. na 7. marca silovit požar, kateri je povzročil več 100 tisoč dinarsko škodo, ki je krita le deloma z zavarovalnino. Ogenj je upepelil 6 poslopij posestnikom: Juriju Gočenkju, Fr. Kocijanu, Antonu Glodešu in Mariji Brodnjak. Hlapca Jurija Piskerca so rešili v zadnjem trenutku iz že gorečega hleva, v katerem je spal. Požrtvovalno so delovali gasilci iz Ptujja, Hajdine in St. Janža. Le uspešnemu gašenju se je zahvaliti, da ni pogorela cela vas.

Š 15. letom v prestovoljno smrt. Ko-

ma 15letna Frida Findler iz Ostrožnega pri Celju se je sprla s svojo sestro. Iz jeze je popila strup in bila prepeljana v celjsko bolnico. Skraja jej je že šlo na boljše, a v torek 4. marca je umrla v strašnih bolečinah.

Več milijenska poneverba. V Zagrebu so odkrili več milijonsko poneverbo, katero je zakrivil blagajnik glavne zagrebške carinarnice Vlado Vranič. Poneverba znaša skoro 5 milijonov D. Zaprli so Vraniča in trgovca Maričiča, ki je soudeležben pri poneverbi. Glavni krivec trdi, da je ogromne svote vse po trošil in res so dobili pri njem in Maričiču komaj 20.000 Din gotovine.

15.000 rimskih novcev našel v vinogradu. Te dni so zadeli v Smederevu v Srbiji pri kopanju v vinogradu na 2 lonca, ki sta bila polna rimskega denarja. Ko so nadaljevali s kopanjem, so našli 15.000 novcev iz dobe cesarja Gordijana Pija (238—244) do Valerijana (254—260 p. Kr.) Najdba je velikega znanstvenega pomena in je bila podarjena od lastnika vinograda muzeju v Beogradu.

Ali lahko upliva človek na vreme in podnebje? Iz cele zgodovine človeštva sta znana le dva primera, v katerih je skušal človek uplivati na vreme. Znano je, da vinogradniki preganjajo slano na ta način, da kurijo z dračjem in listjem, ki daje močan ter gosti dim. Z dimom se je lahko obraniti slane za slučaj, da je popolnoma mirno in ne pihlja nobeden vetrič. Pri količkaj vetrovnem vremenu je vsako kurjenje zastoj. — Točo so skušali preganjati pred 20 leti s streljanjem iz posebnih topičev. Je trajalo nekaj let, predno so se vinogradniki toliko spametovali, da so uvideli, da je streljanje med oblake popolnoma brezuspešno. Pravkar beležena primera sta edina, da je skušal človek uplivati na vreme. Umetni dež se da napraviti v kakem laboratoriju, ne pa na prostem. Dolgo časa so trdili, da bi moralo deževati, ako bi napolnili ozračje z elektriko. Ta trditev se je razblinila v nič v sedajnem času, ko je pri radio-zvezah takorekoč cel svet prekrizan z električnimi vodi, ki pa nimajo prav nobenega upliva na vreme. Da bi se bil človek trudil uplivati na podnebje, o tem sta znana le ta-le dva načrta: Kanadec Mac Lanon je raznesel v svet načrt, da bi se naj ledena odeja, ki loči zahodno od Grönlandije Atlantski Ocean od Severnega morja,

KONCERT „MARIBORA“

Sattner: SOČI STABAT MATER

Sodelujejo: solisti gospa LOVŠETOVA, gdč. GOLOBOVA, g. GOSTIČ in g. KRIŽAJ. Nastopi do 45 članov močen orkester in mešan zbor »Maribora« pod vodstvom pevovodje g. Janeza Ev. Gašpariča. Začetek: ob osmih zvečer v dvorani »Union« (Götz). Vstopnina: Sedeži od 15 do 40 Din, stojišča 8 Din. Vstopnice se bodo dobile od 23. marca v predprodaji v Cirilovi knjigarni na Aleksandrovi cesti in pri Höferju.

Okoličani, udeležite se tega velikega koncerta in se pravočasno prijavite za vstopnice! Oskrbimo tudi avto-voznje.

2. IV.

*

1930

turnemu svetu v Aziji deželo votlin. Njegovim razkritjem skraja niso verjeli in je moralo več drugih potrditi Lucasove trditve. Dežela votlin se imenuje Kapadocija v zgornji Mali Aziji ob reki Kysil Irmak in sta znani dve votlinski mesti: Urgüb in Newschir v dolini Göröme. Je tamkaj 3897 m visoki ugasli ognjenik Edyas. Bogznaj kedaj je izbruhal iz sebe nepregledne množine lave, v katero so se napravile vsled deževja votline. V te votline so se zatekli v 4. stoletju kristjani in porabili lavine izdolbine kot stanovanje. Mnogo votlin so razširili v krasne cerkve, kojih ostanke je videti še danes. Kapadočanska krščanska svetišča so krasno poslikana. Kristjani Kapadočani imajo 40 mučencev in znane svetnike: sv. Bazilija, Gregorja iz Nisse, Gregorja nacijanskega itd. Med Kapadočani je bilo bujno razvito redovniško življenje in je še danes tamkaj vse polno ostankov podzemeljskih samostanskih celic.

Gramofonska igla. V Schwarzbachu pri Nürnbergu v Nemčiji izdelajo vsaki dan 20 milijonov komadov gramofonskih igel. Ako vzamemo v letu 300 delavnih dni, vrže samo Schwarzbach v svet letno 6 milijard igel. Amerika in Angleška skupaj izdelata vsaki dan 67 milijonov igel, kar znaša letno 20 milijard ter 100 milijonov. Cel svet se zadovoljuje s posvetlenimi gramofonskimi iglami, le za Južno Ameriko jih morajo pozlatiti. Zakaj je treba gramofonski iglo zamenjati pri vsakem komadu, bo razumljivo, ako razodene mo tozadevno skrivnost, da znaša pritisk gramofonske igle na ploščo 1000 kg na eden kvadratni centimeter. Nadalje napravi igla pri igranju enega komada 30 cm široke plošče 200 m. Pri tako močnem pritisku in tako dolgi poti se mora igla obrabiti.

Srešna kača. Ob zapadni obali Kolumbije med Panama in Tamaco v Srednji Ameriki ogroža življenje ljudem ter živalim kača, katero imenujejo »verrugoza«. Veruga — bradavica, ker je pošast kar posejana po hrbtu z ostudnimi luskinami, ki so podobne bradavicam. Kača je dolga 2.50 m in debela na sredini 30 cm. Na koncu repa ima roženo želo in nekaj strašnega so niene oči. Njen pik usmrtil človeka ali žival tekom par sekund. Skrajno opasna golazen lazi med palmami, kjer se spretno skriva med koreninami, in

po livadah, ki so porašene z gumi-drevesom.

Človek, ki ga zasleduje nesreča. V neki bolnišnici v Kölnu leži ta čas Anglež Daives. Ze preko 12 let ga preganja tako trdovratna nesreča, da živi naravnost iz bolnišnice v bolnišnico. Zgodovina njegovih nesreč je na kratko ta-le: Leta 1917 se je na fronti zastrupil s strupenim plinom in je padel Nemcem v roke. Posrečilo se mu je pobegniti v Boulogne, kjer ga je pavrgla pljučnica. Komaj je ostavil bolnišnico, si je zlomil nogo. Do leta 1920 je bil že toliko popravljen, da si je lahko v Londonu privoščil štiri polomljena rebra. Leta 1921 si je v Parizu zlomil roko, ko so mu jo zacelili, je dobil vnetje žile, ki ga je držalo 14 mesecev v postelji. Nato je hodil celo leto z bergljami. Eno roko je imel še celo: to si je potem zlomil v Londonu. Potem je doživel več manjših nesreč, a se je do leta 1929 že toliko popravil, da je v Berlinu nastopil službo. A komaj je bil dobro nameščen, se ga je na nekem potovanju v Köln lotilo vnetje trebušne mreže, ki ga še sedaj drži v postelji. Smolar je doživel v teh 12 letih preko 200 injekcij in se je naučil prenašati svoja trpljenja brez tožb.

»Mokri« počasi zmagujejo. Drugi volilni okraj države Massachusetts v Zedinjenih državah Sev. Amerike je bil že od nekaj močna republikanska trdnjava in v njem se nahaja tudi dom bivšega predsednika Coolidgea, Northampton. Poslanec tega okraja je v decembru umrl in zdaj so se vršile za njegovega namestnika izredne volitve. Pri njih je proti vsemu pričakovanju zmagal z večino 7500 glasov »mokri« demokratski kandidat Granfield nad suhaškimi republikanskimi. Ljudstvo je s tem očitno pokazalo, kako zoperna mu je že postala prepoved prodaje alkoholnih pijač in je rajši zatajilo svojo republikansko stranko, kakor bi volilo za suhače.

Korajžna ženska. Samo 24 let je stara Dolores Novak v Chikagu, a se je korajžno otresla bandita, ki jo je hotel oropati. V bližini svojega doma je srečala mladega moškega, ki je zahteval od nje ročno torbico, a tako tiho, da ga je morala dvakrat vprašati, kaj želi. Ko je drugič ponovil zahtevo, je obenem potegnil tudi samokres. Tega pa se mlada gospa ni ustrašila, ampak je

s silo osuvala bandita v nožno kost in mu ušla.

Nepremagljive višine pogorja Himalaja. Veriga na svetu najvišjega pogorja Himalaja (med Indijo in Tibetom v Osrednji Aziji) je v povojnih letih torišče raznih ekspedicij, od katerih se ni dokopala niti ena do zaželjenega cilja, da bi bila stopila na najvišjo točko na zemlji. Angleži so se trudili že parkrat z najmodernejšimi pripravami, da bi bili prvi na najbolj visokem ledeniku Himalaje, a so se doslej izjalovile vse njihove tozadevne ekspedicije. Dne 18. oktobra 1929 se je podala na raziskovanje Himalaje nemško-avstrijska ekspedicija. Cilj nemških in avstrijskih hribolazcev je bila himalajska 8580 m visoka točka z imenom Kangtšchendsonga. Ekspedicija je začela prodirati iz zadnje človeške naselbine v Tibetu Latschen. Ubrali so pot skozi močvirne pragozdove, zatem po ledu ter snegu proti zaželjeni višini. Na tej skrajno opasni poti so jim bili največja ovira 4 do 25 metrov visoki ledeni stolpi. — Preko zadnjega sploh niso mogli, ampak so morali vanj izsekati predor. Za tem predorom so nehali ledeni stolpi, a kljub ugodnejši poti niso mogli dalje nego do višine 7400 metrov. Prisiljeni so bili na povratek. Pri nemško-avstrijskih hribolazcih je znamenito to, da so dosegli 7400 metrov brez kisikovih aparatov.

Nekaj o bradi. Pri starih Egipčanih moška brada ni pomenila veliko, ker so bili Egipčani radi slabe rasti mustač golobradi. Le tuintam vidimo kak kip »gipčanskega faraona«, ki je pod nosom gol, brada pa mu je presneto redka. Današnjim naslednikom Egipčanov, muslimanom, je brada vse in jim je prisega pri prerokovi bradi nekaj najbolj svetega. Starim Grkom je bila brada znak moške časti ter dostojanstva in so znane brade grških modrijanov. Še le macedonski kralj Aleksander Vel. je napovedal boj bradi in izza te dobe so znane prve brivnice, kjer so se zbirale ter raznašale dnevne novice. Znani so rimski cesarji, ki so bili navadno obriti. Cesar Hadrijan je bil bradat, da je na ta način zakril številna materina znamenja na obrazu. Rimljane so izpodrinili stari Germani (Nemci), ki so nosili dolge brade. Pri Germanih so bili le sužnji brez brad. Modernizator velike Rusije Peter Veliki je uvedel davek na brado in so jo smeli nositi pod njegovim carovanjem le duhovniki in kmetje. Vojaška brada, takozvani »špicbart«, se je razširil po Evropi v dobi 30letne vojne. Pozneje so izpodrinile brado lasulje in so hodili moški tedaj skrbno obriti. Pred svetovno vojno so bile v splošni modi brke nemškega cesarja Viljema in znane pod imenom »es ist erreicht« (je doseženo!). Svetovna vojna je pregnala brke z brado vred in to predvsem radi tega, ker je bilo oboje v veliko napotje pri natikanju ter snemanju mask za obrambo proti strupenim plinom.

Gospa, najlažje prištedite na denarja in perilu, ako perete s pravim terpentinovim milom »Gazela«. Pričnite s štednjo takoj, ne bo vam žal!